

Stanowisko sektora morskiej energetyki wiatrowej i przemysłu morskiego w sprawie kierunku polityki wsparcia farm wiatrowych na morzu

W związku z prowadzonymi przez Rząd pracami nad systemem wsparcia dla odnawialnych źródeł energii oraz Polityką energetyczną Polski do roku 2030, firmy i organizacje branżowe, reprezentujące interesy polskiego przemysłu morskiego oraz morskiej energetyki wiatrowej (dalej „branża morska”) przedstawiają wspólnie następujące stanowisko:

1. Branża morska z zadowoleniem i akceptacją przyjmuje wprowadzone przez Ministra Gospodarki w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 31 grudnia 2013 r. (dalej „ustawa OZE”) zapisy dedykowane dla morskich farm wiatrowych (dalej „MFW”), uwzględniające specyfikę tej technologii i pozwalające jej na równoprawne konkurowanie z innymi technologiami OZE o wsparcie, w perspektywie roku 2020.
2. Branża morska stoi na stanowisku, że pilne uchwalenie i wejście w życie ustawy OZE, zawierającej mechanizmy pozwalające na uzyskiwanie przez MFW systemowego wsparcia, przyczyni się do kontynuacji przygotowania projektów farm wiatrowych na polskich obszarach morskich i umożliwi realizację pierwszych tego typu przedsięwzięć przed końcem roku 2020.
3. Branża morska popiera rozwiązania, których celem jest zmniejszanie kosztów wytwarzania energii przez krajowe MFW. Głównym narzędziem optymalizacji kosztów inwestycyjnych budowy farm wiatrowych na polskich obszarach morskich powinno być rozwijanie krajowego zaplecza dostawczego, logistycznego i serwisowo-obsługowego, bazującego na potencjale polskich stoczni i portów morskich.
4. Aby właściwie wykorzystać potencjał krajowej branży morskiej, a tym samym pełen potencjał gospodarczy rozwoju morskiej energetyki wiatrowej (dalej „MEW”), branża morska apeluje do Rządu o przyjęcie ambitnych celów ilościowych w zakresie rozwoju tego sektora w perspektywie roku 2030. Zdaniem branży morskiej Polityka energetyczna Polski powinna określać udział morskiej energetyki wiatrowej w krajowym bilansie energetycznym w roku 2030 na poziomie 6 GW.
5. Branża morska wskazuje, że poza kwestią systemu wsparcia wytwarzania energii przez MFW, niezbędne jest rozwiązanie szeregu innych problemów legislacyjnych, będących barierą w wykorzystaniu potencjału energetyki i przemysłu morskiego. Najważniejsze z nich to:
  - a) powiązanie realizacji projektów krajowych MFW z rozwojem krajowego zaplecza dostawczego i obsługowo-serwisowego,
  - b) zwiększenie możliwości przyłączeniowych MFW do sieci i powiązanie tych możliwości z udostępnianiem lokalizacji dla nowych projektów na obszarach morskich,
  - c) zwiększenie elastyczności w zakresie powiązania harmonogramów przygotowania i realizacji projektów MFW z ważnością pozwoleń na wznoszenie instalacji na morzu.

6. Kierunkowe działania w powyższym zakresie powinny zostać określone w programie działań wykonawczych do nowej Polityki energetycznej Polski do roku 2030 i stać się przedmiotem odrębnych, dedykowanych dla branży morskiej prac legislacyjnych.

UZASADNIENIE

Wprowadzenie dedykowanych zapisów ustawowych dla energetyki morskiej będzie stanowiło kontynuację dotychczasowych, skutecznych działań Rządu i Parlamentu, takich jak:

- a) przyjęcie w obowiązującej Polityce energetycznej Polski do roku 2030 zadań z zakresu likwidacji barier dla realizacji projektów MFW,
- b) określenie w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych celu wielkościowego dla MFW na poziomie 500 MW zainstalowanej mocy w roku 2020,
- c) zmiana ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, dostosowująca procedury pozwoleń lokalizacyjnych do specyfiki MFW,
- d) rozpatrzenie ponad 70 wniosków lokalizacyjnych dla MFW i wydanie ponad 20 pozwoleń na wznoszenie morskich farm wiatrowych w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego (dotychczas wpływy do budżetu z tytułu opłat za ww. pozwolenia wyniosły ponad 100 mln zł),
- e) wydanie warunków przyłączenia dla MFW o łącznej mocy 2,2 GW,
- f) rozpoczęcie prac nad dedykowanym systemem wsparcia dla MFW w ramach prac nad projektem ustawy o OZE z 2012 r. – określenie odrębnego współczynnika korekcyjnego,
- g) wielokrotnie wyrażane poparcie dla rozwoju morskiej energetyki i krajowego przemysłu morskiego, jako zaplecza dostawczo-logistycznego dla MFW przez przedstawicieli władzy publicznej: Rady Ministrów, parlamentu i samorządów wojewódzkich.

Opisane powyżej działania stanowiły spójną deklarację poparcia rządu dla MEW w Polsce, które zaowocowało rozpoczęciem prac nad pierwszymi projektami MFW na polskich obszarach morskich. Perspektywa rozwoju krajowego rynku idącego w ślad za dynamicznie rozwijającym się europejskim rynkiem MEW stała się również impulsem do rozwoju polskiego przemysłu morskiego. Obecna szacunkowa wartość zamówień dla MEW w sektorze morskim w Polsce wynosi około 600 mln PLN/rok, natomiast prognozowana wartość zamówień w latach 2018-2025 może wynieść do 2,8 mld PLN/rok. Aby jednak zapewnić długofalowy rozwój MEW poprzez realizację kolejnych projektów farm wiatrowych na polskich obszarach morskich oraz zapewnić maksymalne korzyści dla Polskiej gospodarki konieczne jest podjęcie dalszych działań wzdłuż dotychczas wyznaczonej ścieżki, które zbudują stabilne warunki rozwoju, przyciągną zagraniczny kapitał oraz zmaksymalizują korzyści rozwoju branży.

Biorąc pod uwagę doświadczenia wiodących państw europejskich oraz wyliczenia i analizy narodowych instytucji zajmujących się OZE, istnieje wiele istotnych argumentów przemawiających za celowością kontynuowania działań mających na celu wspieranie sektora MEW. Poniżej wskazano 10 z nich:

1. **Nowe miejsca pracy** – potencjał rynkowy rozwoju MEW w Polsce szacuje się na poziomie 6 GW mocy zainstalowanej w MFW do roku 2030, co przyczyni się do utworzenia **ok. 25 tys.**

miejsc pracy, przy czym przeważająca większość z wykreowanych stanowisk (ok. 85%) związana będzie z przemysłem morskim, zlokalizowanym na terenach o wysokim poziomie bezrobocia¹.

2. **Istotny wkład w moce wytwórcze w systemie elektroenergetycznym** – rozwój MFW na poziomie kilku GW mocy zainstalowanej do roku 2030 będzie stanowić istotny element polskiego systemu elektroenergetycznego, cierpiącego na deficyt mocy wytwórczych. Deficyt ten będzie się powiększał ze względu na niewystarczające tempo powstawania nowych bloków energetycznych oraz konieczność wyłączenia starych, wyeksploatowanych bloków (Społeczna Rada Narodowego Programu Redukcji Emisji prognozuje, że do 2016 r. elektrownie konwencjonalne wyłączą bloki o mocy ponad 6 GW, do 2020 r. - 9,1 GW, natomiast do 2030 r. ponad 22 GW - prawie 70% obecnej mocy zainstalowanej). **Należy przy tym stanowczo zaznaczyć, że MEW nie stanowi konkurencji dla energetyki konwencjonalnej**, a może być jedynie traktowana jako dodatkowe źródło wytwórcze, będące w stanie wypełnić kalkulowany obecnie na ok. 7,5 GW deficyt mocy do roku 2030 (wyliczenia zakładają realizację wszystkich przygotowanych w ostatnich latach inwestycji oraz wzrost zapotrzebowania na energię)².
3. **Wartość dodana dla polskiej gospodarki** – realizacja inwestycji w MFW na poziomie 6 GW na polskich obszarach morskich może przynieść **wartość dodaną do polskiej gospodarki w wysokości ponad 81 mld PLN do roku 2030**. Poziom przychodów budżetowych z tego tytułu do 2030 roku powinien osiągnąć ok. 16,4 mld PLN, z czego ok. 80% tej kwoty to przychody z podatków pośrednich oraz podatek CIT płacony przez przedsiębiorstwa bezpośrednio i pośrednio związane z sektorem MFW. Do dziś inwestorzy wpłacili do budżetu Państwa ponad 100 mln zł z tytułu opłat za wydane pozwolenia lokalizacyjne³.
4. **Rozwój regionów nadmorskich** – stworzenie centrów dostawczo-produkcyjnych i serwisowo-obługowych dla MFW w oparciu o potencjał polskiego zaplecza portowego stanowi bezsprzeczny impuls do rozwoju gospodarczego regionów nadmorskich. Utworzenie nowych zakładów produkcyjnych, wykorzystanie potencjału i modernizacja obecnego zaplecza portowego, wykorzystanie zaplecza kadrowego będą stanowiły istotny bodziec do rozwoju ośrodków portowych, w tym w szczególności tych zlokalizowanych w zachodnio-środkowej części polskiego wybrzeża (Darłowo, Ustka, Koszalin). Przyczyni się to do poprawy sytuacji materialnej mieszkańców oraz stworzy konkurencję dla podmiotów zagranicznych, zwiększając tym samym pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Potencjał gospodarczy i społeczny, a zatem i polityczny morskiej energetyki i przemysłu morskiego w województwach pomorskim i zachodniopomorskim, może być porównywalny z potencjałem energetyki konwencjonalnej i przemysłu górniczego na Śląsku.
5. **Rewitalizacja przemysłu morskiego, w tym przemysłu stoczniowego** – technologia farm wiatrowych na morzu jest obecnie jedną z najbardziej perspektywicznych i wiodących technologii w Europie, której rozwój, podobnie jak w innych państwach, przyczyni się do wzrostu PKB Polski poprzez rewitalizację przemysłu morskiego, w szczególności stoczniowego. Wykorzystanie polskich stocznii oraz infrastruktury portowej do obsługi budowy farm na polskich obszarach morskich jest niezbędne ze względu na uzależnienie tego procesu od zmiennych warunków pogodowych oraz wysokie koszty transportu komponentów wielkogabarytowych (wież, fundamentów, łopat, itp.). Nie tylko prywatni inwestorzy, ale również jednostki państwowe, m.in.

---

¹ FNEZ. 2013. Program rozwoju morskiej energetyki i przemysłu morskiego w Polsce. Warszawa.

² FNEZ. 2012. Analiza bilansu energetycznego w Polsce w latach 2012-2030. Warszawa.

³ FNEZ. 2013. Program rozwoju morskiej energetyki i przemysłu morskiego w Polsce. Warszawa.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., uznali MEW za perspektywiczny kierunek rozwoju. Potwierdza to m.in. stworzenie przez stocznę Crist S.A., Bilfinger Construction GmbH i MS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (którego jedynym akcjonariuszem jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.) spółki BILFINGER CRIST OFFSHORE, która rozpoczęła budowę fabryki fundamentów dla morskich elektrowni wiatrowych w Szczecinie. Stanowisko to zostało dodatkowo wzmocnione podczas posiedzenia Komisji Skarbu Państwa (nr 77) z dnia 24 lipca 2013 r., podczas którego przedstawiciele Stoczni Gdańsk, stoczni Crist oraz Agencji Rozwoju Przemysłu wspólnie podkreślali zasadność rozwoju MEW w Polsce. Jest to szczególnie istotne, gdyż MEW może stanowić nowe źródło kontraktów, a tym samym i przychodów m.in. dla Stoczni Gdańsk, która od dłuższego czasu boryka się z problemami finansowymi. Doświadczenia wybranych przedsiębiorstw: GSG Towers (należącej podobnie jak Stocznia Gdańsk do Gdańsk Shipyard Group), stoczni Crist czy Energomontażu Północ pokazują, że sektor MEW może stanowić alternatywę dla przemysłu stoczniowego. Wartość zamówień dla morskiej energetyki wiatrowej jedynie w sektorze stoczniowym, realizowanych obecnie w Polsce na eksport, szacowana jest na poziomie około 150 mln euro rocznie. Przewiduje się, że w latach 2018-2025 wartość ta może wzrosnąć ponad czterokrotnie, do 700 mln euro rocznie.

6. **Wysoka produktywność technologii** – morskie farmy wiatrowe charakteryzuje wyjątkowo wysoka produktywność w porównaniu do innych technologii OZE, z uwagi na dogodne i stabilne warunki wietrzne na obszarach morskich. Współczynnik wykorzystania mocy dla MFW sięga 45-54%, co jest równoważne 4000-4700 godzinom pełnej mocy obciążenia w roku (np. energetyka słoneczna pozwala na produkcję ok. 1000 godzin pełnej mocy obciążenia w roku). Oznacza to większy udział energii ze źródeł odnawialnych przy jednoczesnych niższych kosztach bilansowania systemu elektroenergetycznego.
7. **Wysoki potencjał redukcji kosztów inwestycyjnych i operacyjnych** – rozwój MEW w Polsce należy rozpatrywać w kontekście bezpośrednich i pośrednich korzyści, przede wszystkim utworzonych miejsc pracy, bezpośrednich i pośrednich przychodów do budżetu centralnego i budżetów regionalnych, rewitalizacji przemysłu morskiego, w tym polskich stoczni i portów, rozwoju regionów nadmorskich, a nie tylko z punktu widzenia kosztów systemu wsparcia. Mając jednak na uwadze rosnące ceny energii w Polsce, a tym samym konkurencyjność polskiej gospodarki, należy intensywnie dążyć do redukcji kosztów MFW poprzez wykorzystanie dobrze rozwiniętego polskiego zaplecza portowego i rozwój rodzimych technologii. Według szacunków sektora MEW **dynamiczny rozwój morskich technologii wiatrowych w Europie i w Polsce może doprowadzić do znacznej redukcji kosztów inwestycyjnych i operacyjnych MFW o 25% do roku 2025 w stosunku do kosztów w 2012 r., co zredukuje wymagane koszty wsparcia.**
8. **Wypełnienie zobowiązań Polski w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych** – z przeprowadzonych analiz wynika, że bez morskiej energetyki nie jest możliwe wypełnienie przez Polskę w roku 2020 celów ilościowych określonych w Dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promocji wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wykorzystania OZE w Polsce, spowolnienie, z jakim będziemy mieli do czynienia w latach 2013-2015 w związku z przedłużającymi się pracami nad Ustawą o OZE, zasoby i potencjał poszczególnych OZE, konieczność ograniczenia współspalania w niektórych obiektach, bez zainstalowania nawet 1 GW mocy w morskich farmach wiatrowych przed końcem 2020 roku, nie będzie możliwe wytworzenie 32 TWh zielonej energii w roku 2020, co jest niezbędne dla wypełnienia zobowiązań pakietu energetyczno-klimatycznego.
9. **Rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego i edukacyjnego** – dynamiczny rozwój MEW w Europie oraz perspektywiczny rozwój w Polsce stanowią niebywałą niszę do wykorzystania dla potencjału

kadrowego i badawczego nadmorskich ośrodków edukacyjno-naukowych. Zarówno nowe kierunki kształcenia, jak i krajowe technologie przyczynią się do wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki i tym samym zapewnią jej stały wzrost. Już dziś realizowane są inicjatywy budujące zaplecze badawczo-rozwojowe dla branży MEW, czego przykładem może być uruchomiony program naukowo-badawczy AQILO oraz wniosek Polskiego Forum Przemysłu Offshore złożony do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju o utworzenie badawczego programu sektorowego Offshore - Innowacje, mającego wspierać projekty B+R w dziedzinie MEW, w tym również w dziedzinie przesyłu i akumulowania energii.

10. **Zgodność ze strategiami i politykami krajowymi** – zgodnie z dokumentami strategicznymi warunkującymi funkcjonowanie i kierunki rozwoju sektora energetycznego w Polsce, w tym w szczególności „Polityki energetycznej Polski do 2030”, „Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”, „Strategii rozwoju kraju 2020”, jak również będącej w przygotowaniu „Polityki Morskiej RP do roku 2020”, rozwój morskiej energetyki wiatrowej i przemysłu morskiego w Polsce jest zasadny i celowy. Polskie dokumenty strategiczne wskazują na konieczność stworzenia warunków ułatwiających podejmowanie decyzji inwestycyjnych dotyczących budowy farm wiatrowych na morzu oraz określają ilościowy cel rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce na poziomie 500 MW do 2020 r. Dodatkowo, przedmiotowe dokumenty wskazują na konieczność oparcia wzrostu gospodarczego w kraju na innowacyjnym i konkurencyjnym przemyśle – warunki te spełnia rozwój przemysłu morskiego w oparciu o morską energetykę wiatrową.

BILANS KOSZTÓW I ZYSKÓW

Mając na uwadze powyższe korzyści, ale również i koszty systemu wsparcia dla MEW, poniżej przedstawiono bilans kosztów i zysków, który jednoznacznie wskazuje na zasadność rozwoju MFW.

<u>Koszt wsparcia *</u>		Okres				Razem
		<i>Lata</i> 2013-20	<i>Lata</i> 2021-25	<i>Lata</i> 2026-30	<i>Lata</i> 2031-45	
Koszt wsparcia - Faza I (900 MW)	mld zł	--	(3,9)	(2,95)	(2,15)	(9,0)
Koszt wsparcia - Faza II (1300 MW)	mld zł	--	--	(3,95)	(3,95)	(7,9)
Koszt wsparcia razem	mld zł	--	(3,9)	(6,9)	(6,1)	(16,9)
<u>Efekt gospodarczy - korzyści finansowe **</u>						
Wartość dodana dla polskiej gospodarki	mld zł	11,7***	17,0	1,3	4,8	34,8
Wartość dodana dla polskiej gospodarki	mld zł	11,7	17,0	1,3	4,8	34,8
<u>Efekt gospodarczy netto</u>						
łącznie korzyści finansowe pomniejszone o koszty	mld zł	11,7	13,1	(5,6)	(1,3)	17,9

Dodatkowo wzrost zatrudnienia w gospodarce

Wzrost zatrudnienia o 9,1 tys. etatów do roku 2030 przy budowie MFW o mocy 2,2 GW (wydane na dzień dzisiejszy warunki przyłączenia) w wyniku rozwoju sektora Morskich Farm Wiatrowych i sektorów pokrewnych, z tego po roku 2030 1,9 tys. etatów zatrudnionych na stałe przy utrzymaniu pracujących MFW

Potencjalne uniknięte koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂

Potencjalne dodatkowe korzyści mogą powstać jeśli Polska będzie musiała kupować uprawnienia do emisji na rynku europejskim (wypływ środków). Zakładając cenę uprawnień do emisji CO₂ 10 EUR/t (wzrastające o inflację), korzyści mogą wynieść do roku 2045 6,5 mld zł

* przy założeniu: konserwatywnej rynkowej ścieżki cen energii elektrycznej; rozwoju projektów o mocy znamionowej 2,2 GW (wydane na dzień dzisiejszy warunki przyłączenia)

** szacunek na podstawie wyników zaprezentowanych przez FNEZ i Ernst & Young w raporcie "Program Rozwoju Morskiej Energetyki i Przemysłu Morskiego w Polsce", 2013. Dla zakładanego celu 6 GW mocy zainstalowanej w MFW wartość dodana dla Polskiej gospodarki do roku 2030 wyniesie 81 mld zł.

***wartość obejmująca okres przygotowawczy projektów morskich farm wiatrowych

ZAŁOŻENIA DZIAŁAŃ WYKONAWCZYCH POLITYKI ENERGETYCZNEJ POLSKI DO ROKU 2030 W ZAKRESIE ROZWOJU MORSKIEJ ENERGETYKI WIATROWEJ

Proponowany projekt Ustawy o OZE z dnia 31.12.2013 r., mimo zapisów dedykowanych dla instalacji farm wiatrowych na morzu nie gwarantuje pełnego wykorzystania potencjału energetycznego i gospodarczego tej technologii, a w szczególności nie gwarantuje wykorzystania przez inwestorów krajowego zaplecza. Należy zatem dążyć do rozwiązań, które po roku 2020 zapewnią możliwie nisko-kosztowy rozwój MFW (dzięki systemowi przetargowemu) połączony z wykorzystaniem krajowego zaplecza przemysłowego.

W związku z powyższym proponujemy przyjęcie następującego scenariusza rozwoju farm wiatrowych na polskich obszarach morskich (w oparciu o rundy projektowe analogicznie do systemu brytyjskiego), który stanowiłby podstawę budowy rozwiązań legislacyjnych ustawy offshorowej dla projektów planowanych po roku 2020:

Runda I 0,5-1 GW	projekty przeznaczone do budowy w roku 2020 (projekty pilotażowe) posiadające: decyzję lokalizacyjną (PSZW) oraz warunki przyłączenia	określona w aukcji cena energii (FIT premium), wsparcie budowy zaplecza logistycznego i dostawczego (w tym dostosowania portów morskich) środkami UE
Runda II ok. 3 GW	projekty przeznaczone do budowy do roku 2025 a) projekty posiadające decyzję lokalizacyjną (PSZW) i warunki przyłączenia, b) projekty posiadające decyzję lokalizacyjną (PSZW), nie posiadające warunków przyłączenia,	a) określona w aukcji cena energii (FIT premium), b) przetargi na moce przyłączeniowe oraz gwarancję zakupu energii w określonej cenie, kryterium wyboru: cena, wpływ na rozwój rodzimego przemysłu, miejsca pracy, wpływ na środowisko.
Runda III ok. 2 GW	nowe projekty przeznaczone do budowy do roku 2030	przetargi na moce przyłączeniowe oraz gwarancję zakupu energii w określonej cenie, kryterium wyboru: cena, wpływ na rozwój rodzimego przemysłu, miejsca pracy, wpływ na środowisko

Działaniami wykonawczymi byłyby:

1. wejście w życie ustawy OZE,
2. przeprowadzenie w latach 2015-2017 pierwszych aukcji z udziałem projektów MFW,
3. nowelizacja dotychczasowych przepisów ustawy o obszarach morskich RP i administracji morskiej w zakresie zwiększenia elastyczności powiązania harmonogramów realizacji inwestycji na morzu z ważnością pozwoleń na wznoszenie konstrukcji w obszarach morskich,
4. przygotowanie i uchwalenie ustawy offshorowej, regulującej przyznawanie lokalizacji, wsparcia i warunków przyłączenia dla morskich farm wiatrowych po roku 2025 w przetargach, w których jednym z podstawowych kryteriów będą powiązanie realizacji inwestycji z rozwojem krajowego zaplecza dostawczo-obslugowego.

Przedstawione w niniejszym stanowisku korzyści wynikające z rozwoju MEW oraz wyliczenia bilansu kosztów i zysków jednoznacznie wskazują na ekonomiczną i społeczną opłacalność rozwoju projektów MFW. Mając powyższe na uwadze apelujemy jak na wstępie o właściwe uwzględnienie celów i działań w zakresie morskiej energetyki wiatrowej w Polityce energetycznej Polski do roku 2030.

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej składa niniejsze stanowisko w imieniu sygnatariuszy, którzy uzgodnili treść i popierają zawarte w stanowisku postulaty.

SYGNATARIUSZE:

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej
Agencja Rozwoju Pomorza S.A.	Bałtycka Agencja Poszanowania Energii S.A.	Polskie Forum Przemysłu Offshore
Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Bilfinger Construction GmbH
Crist S.A.	Centrum Techniki Okrętowej S.A.	Energomontaż-Północ Gdynia Sp. z o.o.
GSG Towers Sp. z o.o.	Vistal Gdynia S.A.	Morska Agencja Gdynia Sp. z o.o.
Polski Rejestr Statków S.A.	StoGda Ship Design & Engineering Sp. z o.o.	Stocznia Remontowa Nauta S.A.
MS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Baltex Energia i Górnictwo Morskie S.A SK-A	Polenergia Sp. z o.o.
GL Polen Sp. z o.o.	Instytut Maszyn Przepływowych – Państwowa Akademia Nauk	

w imieniu sygnatariuszy

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej

Prezes Zarządu

Maciej Stryjecki

